

Kuratorium Oświaty
w Szczecinie

**Konkurs Wiedzy o Społeczeństwie
dla uczniów szkół podstawowych województwa zachodniopomorskiego
w roku szkolnym 2022/2023**

Etap rejonowy

Drogi Uczniu!

Przed przystąpieniem do rozwiązywania zadań prosimy, żebyś zapoznał się z poniższymi wskazówkami:

1. Zakoduj swoje dane na karcie odpowiedzi zgodnie z poleceniem komisji konkursowej.
2. Masz do rozwiązania 40 zadań. Punktacja za każde z zadań podana jest przy jego numerze – 1 punkt.
3. Wszystkie zadania to zadania zamknięte. Każde zawiera **4 odpowiedzi**, z których **tylko jedna jest poprawna**. Znajdź ją i zaznacz.
4. W przypadku pomyłki błędną odpowiedź obwiedź kółkiem i zaznacz nową, poprawną. Jeżeli zaznaczysz więcej niż jedną odpowiedź bez wskazania, która jest prawidłowa, to żadna z nich nie będzie uznana.
5. Za rozwiązanie wszystkich zadań możesz otrzymać łącznie **40 punktów**.
6. Uważnie czytaj wszystkie polecenia.
7. Pisz tylko długopisem/piórem; nie używaj ołówka, gumki ani korektora.
8. Po zakończeniu pracy sprawdź, czy udzieliłeś wszystkich odpowiedzi.
9. Czas rozwiązywania zadań: **90 minut**.

Powodzenia!

Zadanie 1. (1pkt)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Do zadań własnych realizowanych przez gminę nie należą:

- a) Utrzymanie dróg gminnych,
- b) Zaopatrywanie mieszkańców w wodę, prąd i gaz,
- c) Ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa,
- d) Wydawanie dowodów osobistych mieszkańcom.

Zadanie 2. (1pkt)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Organami nadzoru nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego są:

- a) Prezes Rady Ministrów i wojewodowie,
- b) Senat RP,
- c) Prezes Rady Ministrów i Sejm,
- d) Zarząd województwa.

Zadanie 3. (1pkt)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Władzę wykonawczą w gminie wiejskiej sprawuje:

- a) Wójt,
- b) Sołtys,
- c) Burmistrz,
- d) Prezydent.

Zadanie 4. (1pkt)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Jak nazywa się wewnętrzna funkcja państwa, polegająca na zapewnieniu ładu i bezpieczeństwa przez policję i sądy?

- a) Funkcja prawodawcza,
- b) Funkcja socjalna,
- c) Funkcja porządkowa,
- d) Funkcja administracyjna.

Zadanie 5. (1 pkt)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Do jakiej organizacji należy poniższe logo?

<https://tiny.pl/wwt1m>

- a) Polska Akcja Humanitarna,
- b) Caritas Polska,
- c) Centrum Wolontariatu,
- d) Fundacja Ocalenie.

Zadanie 6. (1pkt)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Wybierz właściwą kolejność wstępowania Polski do organizacji międzynarodowych:

- a) ONZ- Rada Europy-NATO- UE
- b) Rada Europy- ONZ- UE- NATO
- c) NATO- ONZ- UE- Rada Europy
- d) UE- NATO- Rada Europy- ONZ

Zadanie 7. (1 pkt)

Zaznacz nazwę zjawiska społecznego, którego przykładem jest postawa opisana w poniższym tekście.

„Z pochodzenia jestem Ormianinem. Urodziłem się w Bagdadzie. Dorastałem i wychowywałem się w USA. Jestem honorowym obywatelem Nowej Zelandii. A dzięki grze w zespole zjechałem cały świat. Trudno jest więc określić, kim jestem naprawdę. Utożsamiam się z amerykańskim systemem wartości i dziedzictwem kulturowym. Ale też kocham różnorodność.”

Źródło: S. Tankian za: „Gazeta Wyborcza”, 21.12.2007.

- a) ksenofobia,
- b) megalomania narodowa,
- c) monokulturowość,
- d) wielokulturowość.

Zadanie 8. (1pkt)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Która z zasad prawa wyborczego nie dotyczy wyborów do Senatu:

- a) Zasada powszechności,
- b) Zasada bezpośredniości,
- c) Zasada proporcjonalności,
- d) Zasada tajności głosowania.

Zadanie 9. (1pkt)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Funkcję kontrolną Sejm sprawuje wobec:

- a) Rzecznika Praw Obywatelskich,
- b) Prezydenta RP,
- c) Rady Ministrów,
- d) Trybunału Konstytucyjnego.

Zadanie 10. (1 pkt)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Stowarzyszenie jest to:

- a) grupa społeczna, która obejmuje ludność danego województwa,
- b) organizacja powołana do obrony interesów pracowniczych obywateli,
- c) najwyższa polityczna forma organizacji społeczeństwa,
- d) dobrowolne zrzeszenie ludzi skupionych wokół wspólnych celów.

Zadanie 11. (1pkt)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Ważność wyborów prezydenckich stwierdza:

- a) Trybunał Konstytucyjny,
- b) Państwowa Komisja Wyborcza,
- c) Sąd Najwyższy,
- d) Trybunał Stanu.

Zadanie 12. (1pkt)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Sejm uchwała ustawy:

- a) większością kwalifikowaną w głosowaniu jawnym,
- b) większością bezwzględną w głosowaniu tajnym,
- c) większością zwykłą w głosowaniu jawnym,
- d) większością zwykłą w głosowaniu tajnym.

Zadanie 13. (1pkt)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Prawo inicjatywy ustawodawczej w Polsce posiadają:

- a) Posłowie, Senat, Prezydent RP, Rada Ministrów, 100 tys. obywateli mających prawo wybierania do Sejmu,
- b) Senat, Rada Ministrów, Prezydent RP, 100 tys. obywateli mających prawo wybierania posłów,
- c) Posłowie, Senat, Rada Ministrów, Prezydent RP, Sąd Najwyższy, 100 tys. obywateli,
- d) Prezydent RP, Senat, Trybunał Konstytucyjny, Rada Ministrów.

Zadanie 14. (1pkt)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Największe skupisko Polonii na świecie znajduje się w:

- a) Niemczech,
- b) Brazylii,
- c) Stanach Zjednoczonych Ameryki,
- d) Francji.

Zadanie 15. (1pkt)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Akty urzędowe Prezydenta RP dla swojej ważności wymagają kontrasygnaty:

- a) Marszałka Sejmu,
- b) Właściwego ministra,
- c) Prezesa Rady Ministrów,
- d) Prezesa Sądu Najwyższego.

Zadanie 16. (1pkt)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Poniższy plakat i symbol można powiązać z:

- a) Ekologizmem,
- b) Pacyfizmem,
- c) Miliaryzmem,
- d) Antyglobalizmem.

<https://tiny.pl/wwt5v>

Zadanie 17. (1pkt)

Poniższy cytat dotyczy jednego z nurtów współczesnej myśli politycznej. Zaznacz prawidłową odpowiedź, wskazując której.

„W koncepcjach klasycznego [...] państwo miało pełnić funkcję *stróża nocnego*. Silne państwo bywa zagrożeniem dla jednostki i jej interesów. Każdy sam najlepiej potrafi rozeznaczyć swoje potrzeby, pragnienia i wie najlepiej, co jest dla niego najbardziej pożyteczne, więc jednostka najlepiej i najwłaściwiej potrafi zatroszczyć się o swój los. [...] Im mniej państwa, tym lepiej dla jednostki. [...]”

Źródło: K.A. Wojtaszczyk, W. Jakubowski, *Spółczesność i polityka. Podstawy nauk politycznych.*, Warszawa 2007, s. 730.

- a) konserwatywnej,
- b) chadeckiej,
- c) socjaldemokratycznej,
- d) liberalnej.

Zadanie 18. (1pkt)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Który z poniższych organów władzy RP nie pochodzi z wyborów powszechnych?

- a) Sejm,
- b) Prezydent RP,
- c) Rada Ministrów,
- d) Senat.

Zadanie 19. (1pkt)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Jest jedną z naczelnych zasad wymiaru sprawiedliwości. Przejawia się tym, że sędzia przy rozstrzyganiu spraw orzeka zgodnie ze swoim sumieniem na podstawie przepisów prawa i jest wolny od wszelkich nacisków władz administracyjnych. Nazwij scharakteryzowaną powyżej zasadę.

- a) zasada niezawisłości sędziowskiej,
- b) zasada nieusuwalności sędziów,
- c) zasada nieprzenoszalności sędziów,
- d) zasada instancyjności sądów.

Zadanie 20. (1pkt)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Obecny podział administracyjny w Polsce obowiązuje od:

- a) 1 stycznia 1999 r.,
- b) 1 stycznia 1998 r.,
- c) 1 stycznia 2000 r.,
- d) 1 stycznia 2004 r.

Zadanie 21. (1pkt)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Pierwsze rozszerzenie Unii Europejskiej nastąpiło w:

- a) 1972 r.,
- b) 1986 r.,
- c) 1973 r.,
- d) 1963 r.

Zadanie 22. (1pkt)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

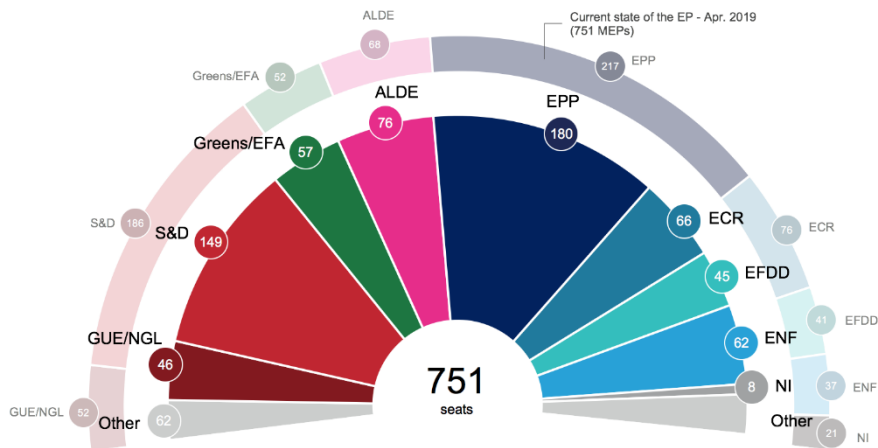
Który organ władzy w Polsce dokonuje naturalizacji?

- a) Sejm RP,
- b) Prezydent RP,
- c) Senat RP,
- d) Prezes Rady Ministrów.

Zadanie 23. (1pkt)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Poniższy wykres przedstawia układ sił politycznych w jednej z instytucji europejskich. Wskaż jej nazwę.

<https://tiny.pl/wwt52>

- a) Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej,
- b) Parlament Europejski,
- c) Rada Unii Europejskiej,
- d) Komisja Europejska.

Zadanie 24. (1pkt)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Poniższe zdjęcie przedstawia pomnik poświęcony jednej z organizacji międzynarodowych. Wskaż jej prawidłową nazwę.

<https://tiny.pl/wwtf3>

- a) Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego,
- b) Organizacja Narodów Zjednoczonych,
- c) Unia Europejska,
- d) Układ Warszawski.

Zadanie 25. (1pkt)

Na podstawie treści poniższego fragmentu ustawy, zaznacz właściwe dokończenie zdania.

Fragment ustawy

„Art. 1

[...] jest organem władzy sądowniczej, powołanym do:

- 1) Sprawowania wymiaru sprawiedliwości przez:
 - a) Zapewnienie w ramach nadzoru zgodności z prawem oraz jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych i wojskowych przez rozpoznawanie kasacji oraz innych środków odwoławczych,
 - b) Podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia prawne,
 - c) Rozstrzyganie innych spraw określonych w ustawach [...]

Źródło: Dz.U. z 2002 r. Nr 240 poz. 2052

Przedstawione przepisy pochodzą z ustawy o:

- a) Trybunale Stanu,
- b) Sądzie Najwyższym,
- c) Trybunale Konstytucyjnym,
- d) Naczelnym Sądzie Administracyjnym.

Zadanie 26. (1pkt)

Na podstawie fragmentu Konstytucji RP wskaż, jaki organ kryje się pod literą **[A]**

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. [fragment]

„Art. 156

1. Członkowie Rady Ministrów ponoszą odpowiedzialność przed **[A]** za naruszenie Konstytucji lub ustaw, a także za przestępstwa popełnione w związku z zajmowanym stanowiskiem”.

Na podstawie: Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.

- a) Trybunał Konstytucyjny,
- b) Trybunał Stanu,
- c) Prezydent RP,
- d) Sejm RP.

Zadanie 27. (1pkt)

Poniższa fotografia przedstawia działania jednego z organów ONZ.

<https://tiny.pl/wwtf4>

Zaznacz właściwe dokończenie zdania.

Organ ONZ, którego działania przedstawiono na ilustracji, realizuje zadania wynikające z:

- a) Międzynarodowej konwencji o ochronie wszystkich osób przed wymuszonymi zaginięciami,
- b) Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych,
- c) Konwencji dotyczącej statusu uchodźców,
- d) Konwencji o ochronie światowego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.

Zadanie 28. (1pkt)

Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks Wyborczy [fragment]

„Art. 196

§ 1. W podziale mandatów w okręgach wyborczych uwzględnia się wyłącznie listy kandydatów na posłów tych komitetów wyborczych, których listy otrzymały co najmniej 5% ważnie oddanych głosów w skali kraju [...]

Art. 197

§ 1. Komitety wyborcze utworzone przez wyborców zrzeszonych w zarejestrowanych organizacjach mniejszości narodowych mogą korzystać ze zwolnienia list tych komitetów z warunku, o którym mowa w art. 196 § 1, jeżeli złożą Państwowej Komisji Wyборczej oświadczenie w tej sprawie najpóźniej w 5 dniu przed dniem wyborów. [...]

Źródło: Dz. U. z 2011 r. Nr 21 poz. 112.

Na podstawie powyższych fragmentów Kodeksu wyborczego zaznacz właściwe dokończenie zdania:

Z prawa opisanego w tekście mogą skorzystać obywatele polscy należący do mniejszości:

- a) ukraińskiej i łemkowskiej,
- b) żydowskiej i karaimskiej,
- c) tatarskiej i romskiej,
- d) czeskiej i słowackiej.

Zadanie 29. (1pkt)

Poniższe logo należy do organizacji zajmującej się:

- a) obroną praw uchodźców,
- b) obroną praw „więźniów sumienia”,
- c) obroną praw kobiet,
- d) obroną praw jeńców wojennych.

Zadanie 30. (1pkt)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Poniższe zdjęcia przedstawiają polityków związanych z genezą jednej z organizacji międzynarodowych. Wskaż, której.

Konrad Adenauer

Jean Monnet

Robert Schuman

- a) Organizacji Narodów Zjednoczonych,
- b) Organizacji Paktu Północnoatlantyckiego,
- c) Unii Europejskiej,
- d) Trójkąta Weimarskiego.

Zadanie 31. (1 pkt)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Jednym z elementów charakteryzujących państwo demokratyczne jest:

- a) kontrola wszystkich dziedzin życia społecznego,
- b) podporządkowanie instytucji społecznych władzy państwowej,
- c) swoboda zrzeszania się obywateli i działalności politycznej,
- d) aklamacyjny charakter wyborów.

Zadanie 32. (1pkt)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Prezydent na podpisanie ustawy uchwalonej przez Sejm ma:

- a) 14 dni,
- b) 30 dni,
- c) 21 dni,
- d) 10 dni.

Zadanie 33. (1 pkt)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Teoria genezy państwa, która powstała w czasach oświecenia to:

- a) teoria podboju,
- b) teoria umowy społecznej,
- c) teoria marksistowska,
- d) teoria teistyczna.

Zadanie 34. (1 pkt)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Żeby zostać senatorem, należy:

- a) najpierw być posłem,
- b) najpierw być posłem i najpóźniej w dniu wyborów mieć ukończone 21 lat,
- c) najpóźniej w dniu wyborów mieć ukończone 25 lat,
- d) najpóźniej w dniu wyborów mieć ukończone 30 lat.

Zadanie 35. (1 pkt)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Które państwo nie należy do UE, a należy do strefy Schengen.

- a) Irlandia,
- b) Szwecja,
- c) Norwegia,
- d) Austria.

Zadanie 36. (1 pkt)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Zaznacz, ilu eurodeputowanych posiada obecnie Polska w Parlamencie Europejskim:

- a) 52,
- b) 51,
- c) 50,
- d) 54.

Zadanie 37. (1 pkt)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Światowy Dzień Praw Człowieka obchodzimy w rocznicę uchwalenia 10 grudnia 1948 r.:

- a) Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka,
- b) Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności,
- c) Deklaracji Narodów Zjednoczonych,
- d) Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela.

Zadanie 38. (1 pkt.)

Na podstawie analizy poniższej mapy, zaznacz prawidłową odpowiedź.

- a) głową państwa nr 8 jest monarcha,
- b) państwa nr 3, 4, 8 to federacje,
- c) Polska graniczy z jednym krajem federacyjnym,
- d) państwo oznaczone nr 1 nie należy do UE, należy natomiast do strefy Schengen.

Zadanie 39. (1 pkt)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Która z instytucji europejskich ma siedziby w 3 miastach?

- a) Europejski Trybunał Obrachunkowy,
- b) Parlament Europejski,
- c) Europejski Trybunał Sprawiedliwości,
- d) Rada Europejska.

Zadanie 40. (1 pkt)

Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Henri Dunant był inicjatorem utworzenia :

- a) Amnesty International,
- b) Międzynarodowego Trybunału Karnego,
- c) Międzynarodowego Ruchu Czerwonego Krzyża,
- d) Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka.